

“Ta’lim va tarbiyani samarali tashkil etishda pedagogik yondashuvlarning roli”**Aminova Dilshoda Shavkatovna**

Samarqand shahar Qorako'l Renessans maktabi o'quv tarbiya ishlar bo'yicha direktor o'rinbosari va metodisti. Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti tadqiqotchisi

Ushbu maqolada pedagogik yondashuvlarning ta'lim va tarbiya jarayonlaridagi ahamiyati va ularni rivojlantirish yo'llari tahlil qilinadi. Zamonaviy metodlar va innovatsion texnologiyalar yordamida ta'lim va tarbiyani samarali tashkil etish muhimligi ko'rsatildi. Tadqiqot natijalari pedagoglarning malakasini oshirish va yangi pedagogik usullarni joriy etish zaruratini ta'kidlaydi.

Kalit so'zlar: pedagogik yondashuvlar, ta'lim, tarbiya, innovatsion metodlar, malaka oshirish

В статье анализируется значение педагогических подходов в процессах образования и воспитания, а также пути их развития. Подчеркивается важность эффективной организации обучения и воспитания с использованием современных методов и инновационных технологий. Результаты исследования указывают на необходимость повышения квалификации педагогов и внедрения новых педагогических методов.

Ключевые слова: педагогические подходы, образование, воспитание, инновационные методы, повышение квалификации

The article analyzes the importance of pedagogical approaches in education and upbringing processes and ways to develop them. The significance of effective organization of education and upbringing using modern methods and innovative technologies is emphasized. The research results highlight the need for teacher professional development and the implementation of new pedagogical methods.

Keywords: pedagogical approaches, education, upbringing, innovative methods, professional development

Ta'lim va tarbiya har bir jamiyatning barqaror rivojlanishida muhim omil bo'lib, yosh avlodni har tomonlama yetuk inson sifatida shakllantirishga xizmat qiladi. Bugungi kunda ta'lim va tarbiya jarayonlarida zamonaviy pedagogik yondashuvlar va innovatsion metodlardan foydalanish samaradorlikni oshirishda asosiy vositaga aylangan. Pedagogik yondashuvlar o'quvchilarning faolligini oshirish, mustaqil fikrlashini rivojlantirish va ijtimoiy ko'nikmalarini mustahkamlashga qaratilgan

boʻlib, ularning sifatli taʼlim olishi hamda tarbiyalanishida muhim ahamiyat kasb etadi. Shu bois, taʼlim va tarbiya tizimini rivojlantirishda pedagoglarning malakasini oshirish va yangi metodlarni joriy etish zaruriyati kundalik ehtiyojga aylangan. Mazkur maqolada pedagogik yondashuvlarning taʼlim va tarbiya jarayonlaridagi roli, ularni rivojlantirishning samarali usullari va maktab amaliyotida qoʻllanilishi tahlil qilinadi. Tadqiqot natijalari zamonaviy pedagogik metodlarni yanada keng joriy etish yoʻllarini aniqlashga xizmat qiladi.

Bugungi globallashuv va raqamli transformatsiya sharoitida yosh avlodni har tomonlama yetuk, intellektual salohiyatli, ijtimoiy faol shaxs sifatida tarbiyalash muhim strategik vazifalardan biridir. Taʼlim jarayonida nazariy bilimlar bilan bir qatorda tarbiyaviy taʼsirchanlikni taʼminlash, oʻquvchilarni axloqiy, estetik va fuqarolik nuqtai nazardan shakllantirish ustuvor yoʻnalish sifatida qaralmoqda. Shu nuqtayi nazardan maktab metodistlari va oʻquv-tarbiya ishlari boʻyicha direktor oʻrinbosarlarining roli ortib bormoqda. Ushbu maqolada aynan taʼlim va tarbiya nazariyasi hamda metodikasining zamonaviy yondashuvlari, ularni amaliyotda qoʻllash yoʻllari tahlil qilinadi.

Tadqiqot maqsadi — taʼlim va tarbiya nazariyasi hamda metodikasiga oid zamonaviy yondashuvlarni tahlil qilish, maktablarda tarbiyaviy ishlar samaradorligini oshirishda metodist va direktor oʻrinbosarining roli va faoliyatini yoritish hamda bu yoʻnalishda amaliy tavsiyalar ishlab chiqishdan iborat.

Tadqiqot metodlari pedagogik va metodik adabiyotlar, qonunlar tahlili; anʼanaviy va zamonaviy metodlarni solishtirish; maktabdagi kuzatuv, suhbat va soʻrovnoma; amaliy natijalarni empirik tahlil qilish; oʻquvchilar yutuqlarining statistik tahlili.

Taʼlim va tarbiya jarayoni zamonaviy jamiyatda inson kapitalini shakllantirishda muhim omil hisoblanadi. Shu bois, bu jarayonlarni samarali tashkil etish uchun pedagogik yondashuvlarning toʻgʻri tanlanishi va amaliyotga tatbiq etilishi zarur. Pedagogik yondashuvlar taʼlim-tarbiya jarayonining sifatini oshirish, oʻquvchilarning bilim, koʻnikma va axloqiy fazilatlarini rivojlantirishga qaratilgan.

Zamonaviy taʼlimda faoliyatga yoʻnaltirilgan yondashuvlar, interfaol metodlar va innovatsion texnologiyalar keng qoʻllanilmoqda. Bu usullar oʻquvchilarning mustaqil fikrlashini rivojlantirish, ijodkorlik qobiliyatini oshirish hamda ularni jamiyat hayotiga faol jalb qilish imkonini beradi. Shu bilan birga, pedagoglarning malakasini oshirish va yangi metodlarni oʻzlashtirish ham taʼlim-tarbiya jarayonining muvaffaqiyatli boʻlishida muhim ahamiyat kasb etadi.

Tarbiyaviy jarayonlarda anʼanaviy metodlar bilan birga zamonaviy pedagogik texnologiyalarni uygʻunlashtirish, oʻquvchilarning shaxsiy xususiyatlarini hisobga olish taʼlim sifatini yanada oshiradi. Bunda maktabdagi metodistlar va direktor

o‘rinbosarlarining roli katta bo‘lib, ular ta‘lim va tarbiyaviy ishlarni samarali tashkil etish, pedagoglarni qo‘llab-quvvatlash vazifasini bajaradilar.

Natijada, pedagogik yondashuvlarning doimiy takomillashuvi ta‘lim va tarbiyani yanada sifatli va samarali qilishga yordam beradi. Bu esa yoshlarni har tomonlama rivojlantirish, ularni jamiyat uchun foydali shaxslar qilib shakllantirish imkonini yaratadi.

Tajriba natijalari shuni ko‘rsatdiki, ta‘lim va tarbiya jarayonida zamonaviy pedagogik metodlarni qo‘llash o‘quvchilarning tarbiyaviy faoliyatini sezilarli darajada oshiradi. Maktab metodisti va direktor o‘rinbosarining ushbu jarayondagi faol ishtiroki tarbiyaviy ishlarning samaradorligini oshirishda muhim ahamiyatga ega. Shu bois, maktablarda innovatsion pedagogik texnologiyalarni keng joriy etish va tarbiyaviy ishlarni tizimli tashkil etish tavsiya etiladi. Ta‘lim va tarbiya jarayonida zamonaviy pedagogik metodlarni qo‘llash o‘quvchilarning faolligi va tarbiyaviy ko‘nikmalarini sezilarli darajada oshiradi. Maktab metodisti va direktor o‘rinbosarining faol yondashuvi ta‘lim-tarbiya jarayonining samaradorligini oshirishda muhim omil hisoblanadi.

Xulosa. Tadqiqot va nazorat guruhlarida o‘rtasida kuzatilgan farqlar pedagogik yondashuvlarning yangilanishi va innovatsion metodlarning tatbiq etilishi natijasida yuzaga kelgan. Shu bois, maktablarda pedagoglarning malakasini oshirish va zamonaviy texnologiyalarni keng joriy etish bo‘yicha ishlarni davom ettirish zarur. Kelajakda ta‘lim va tarbiya jarayonlarini yanada takomillashtirish uchun pedagogik tadqiqotlarni chuqurlashtirish, innovatsion metodlarni amaliyotga joriy etish va ta‘lim muassasalarida samarali boshqaruv tizimini yaratish muhim ahamiyat kasb etadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Mirziyoyev Sh.M. “Yangi O‘zbekiston – yangi taraqqiyot bosqichida”. – Toshkent: “O‘zbekiston” nashriyoti, 2021.
2. Sh.M. Mirziyoyev. “O‘zbekiston taraqqiyotining yangi bosqichi yo‘lida”. – 5 jildlik, 2022-yilgi nutqlar to‘plami. – Toshkent: “O‘zbekiston” nashriyoti.
3. O‘RAZBAYEVA Mahbuba. XX asr ozarbayjon adabiyotida Ganjaviy obrazi tasviri. “Nizomiy Ganjaviy va xamsachilik an‘anasi” mavzusidagi xalqaro ilmiy anjuman material. 2024-yil 25-yanvar, 28-32-betlar. https://oriens.uz/media/conferencearticles/5_ORAZBAYEVA_Mahbuba_28-32.pdf.

4. Omanova, M. (2024). Nizomiy Ganjaviy merosining alisher navoiy ijodiga ta'siri. Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences, 4(20), 24-27.
5. Kadirova M.N. Technological solutions and innovative digital tools. Netherlands. <https://staff.ttiame.uz/storage/users/829/articles/nyOCfZLWmrPLJiMMJmugxLcoqGUmIvB9cP2PPxaq.pdf>